

Studia Podyplomowe
dla Menedżerów Opieki
i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki

Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki,
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Kierownik Studiów:

prof. dr hab. Artur Krajewski
artur.krajewski@asp.waw.pl

Wsparcie merytoryczne:

prof. dr hab. Iwona Szmelter
iwona.szmelter@asp.waw.pl

Załącznik nr 1

PROGRAM STUDIÓW

STUDIA PODYPLOMOWE DLA MENEDŻERÓW OPIEKI I KONSERWACJI – RESTAURACJI DZIEŁ SZTUKI

Opis i cele kierunku:

Jednym z najważniejszych aspektów wpływania i zachowania ciągłości osiągnięć człowieka w sferze kultury i sztuki jest umiejętność zadbania o przetrwanie „dzieł” w ich materialnej, oryginalnej postaci, a w XXI wieku także dziedzictwa niematerialnego i cyfrowego. Na proces ten składa się wiele aspektów związanych z szeregiem działań dookolnych, na które mają wpływ osoby związane z administracją publiczną, a także kadry przygotowane do działań w tzw. terenie.

Nadrzędnym celem **Studiów Podyplomowych dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dziel Sztuki** jest kształcenie uczestników w zakresie różnorodności zagadnień związanych z tematyką ochrony, restauracji i konserwacji obiektów zabytkowych, które znajdują się w posiadaniu gminnym, wojewódzkim, a także wchodzą w skład mienia podporządkowanego instytucjom wyższego szczebla, diecezjalnym lub prywatnym. Ważną kwestią jest problematyka wydawanych pozwoleń i ich wpływ na wieloletnie strategie rozwoju w mikro- i makroregionach. Studia umożliwią przygotowanie kadry do pracy w instytucjach publicznych i innych, które w profesjonalny sposób kształtowałyby i zarządzały mieniem podlegającym ochronie konserwatorskiej i archeologicznej. W związku z tym w pierwszej kolejności adresowane są do pracowników samorządów miejskich, powiatowych i wojewódzkich oraz diecezji i instytucji kultury, a także do osób z kręgów kolekcjonerskich.

Zbudowanie platformy łączącej wiedzę i najwyższe standardy pracy w ochronie zabytków przełoży się na responsywne zachowania, innymi słowy na dopasowywanie się do potrzeb partnerów we współpracy, staranność w przywracaniu pierwotnych walorów obiektów i dzieł, które będą zgodne z założeniami twórców. Zwrócimy uwagę na indywidualne cechy dzieła, jego integralność z regionem i historycznymi aspektami, które mają nieoceniony wpływ na mikroregiony oraz na promocję, która oddziałuje lokalnie i globalnie. Takie obiekty stają się swoistymi nośnikami informacji, które popularyzują edukację w zakresie tożsamości historycznej przypisanej do danego terenu. Utrzymanie najwyższej jakości tych działań leży w interesie „dobra społecznego”, a cały szereg zapisanych wartości kulturowych przekłada się na świadomość narodową.

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dziel Sztuki to także umiejętne wpływanie i popularyzowanie zagadnień poprawnej techniki i technologii, czy badań archeologicznych i konserwatorskich – na przygotowywanie kadry urzędniczej, której zadaniem jest administrowanie majątkiem, oraz dobrami objętymi ochroną archeologiczną i konserwatorską. To także kompendium najistotniejszych zagadnień oraz umiejętne przekazanie wiedzy związanej z kierunkami polityki konserwatorskiej nastawione na naukę profesjonalnego gospodarowania budżetami, formami pozyskiwania finansowania i dofinansowania projektów rewaloryzacji, restauracji, renowacji, konserwacji i rewitalizacji zabytków oraz różnymi wzorcami promocji. Interdyscyplinarny charakter przygotowanego

programu wskazuje, jak ważna i istotna jest rola służb konserwatorskich w systemie ochrony zabytków, a jego wszechstronność zapewni absolwentowi uniwersalną wiedzę i umiejętności zarządzania zespołami o różnych kompetencjach formalnych. Program oparty będzie na biegłości w znajomości pojęć i umiejętności poruszania się w warunkach optymalnego wykonania zadania i realizację obowiązków zawodowych.

Jednym ze szczególnych aspektów pozyskiwanych kompetencji jest także umiejętność podejmowania działań polegających na pozyskiwaniu wsparcia finansowego, rozliczaniu wydatkowanych środków oraz planowaniu, organizacji i nadzorze przeprowadzanych działań konserwatorskich i restauratorskich.

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dziel

Sztuki to pozyskanie umiejętności skutecznego zabezpieczenia przed utratą dóbr objętych ochroną, analizy skomplikowanych, kontrowersyjnych decyzji, a także szybkiego i skutecznego reagowania w sytuacjach niejednoznacznych etycznie, które mają szczególne oddziaływanie na opinię publiczną. Ważnymi czynnikami, z którymi mierzy się „odpowiedzialność” za zachowanie trwałości dóbr kultury, są zagrożenia naturalne oraz akty wandalizmu. Umiejętność szybkiego działania w sytuacjach kryzysowych jest istotnym aspektem minimalizującym straty.

Zajęcia te dostarczą uczestnikom szereg praktycznych narzędzi i wiedzy, które pozwolą im na podejmowanie profesjonalnych działań w świecie zarządzania mieniem zabytkowym w świetle prawa i decyzji administracyjnych. Uczestnicy dowiedzą się także, w jaki sposób kontaktować się z mediami, jak promować i ukazywać najistotniejsze aspekty działań związanych z zarządzaniem obiektami zabytkowymi i dobrami kultury objętymi ochroną. Studenci dowiedzą się także, jakie są aspekty niematerialne zachowania dziedzictwa i zagrożenia w erze cyfrowej związane z ochroną praw autorskich oraz jak zapewnić bezpieczeństwo cyfrowych kopii dzieł oraz jak radzić sobie z problemem przemijalności formatów cyfrowych i technologii.

Program i prowadzenie zajęć mają w swoim założeniu wpływać na budowanie społeczeństwa zaangażowanego i uświadomionego na aspekty kultury i sztuki oraz szczególne zwrócenie uwagi o ochronę dóbr narodowych.

Kompetencje:

Uzyskane kompetencje zdobyte podczas **Studiów Podyplomowych dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dziel Sztuki** to połączenie wszelkich funkcjonalności umiętnego zarządzania problematyką ochrony zabytków – konserwacji i restauracji dzieł sztuki – i poruszania się w obwarowaniach ustawodawczych, uchwałach i prawie o ochronie dóbr kultury. To także znajomość prawa zamówień publicznych, warunków gospodarki rynkowej i umiejętność pozyskiwania eksperckich analiz, na podstawie których dokonuje się jedynej w swoim rodzaju diagnozy i analizy projektu konserwatorskiego oraz podejmowania decyzji wykonawczej. Szczególne uwrażliwienie w dziedzinie ochrony zabytków, podwyższanie poziomu, profesjonalizm oraz tworzenie najwyższych standardów jest gwarantem przestrzegania rozporządzeń i ustawy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP zobowiązującej organy samorządowe na wszystkich poziomach do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki to nauka pozyskania kompetencji nie tylko twardych, ale także miękkich, które są związane z kreatywnym współdziałaniem w zespołach; to także innowacyjne zarządzanie kulturą. Zdobywanie wiedzy eksperckiej i poszukiwanie unikatowych rozwiązań to codzienność w pracy konserwatora, a to także cenna umiejętność zrozumienia płynności działań i dzielenia się tą wiedzą, co jest niezbędne dla lepszego zrozumienia i zarządzania mechanizmami konserwacji i restauracji dzieł sztuki.

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki prowadzą wybitni praktycy z wieloletnim doświadczeniem w sferze zarządzania kulturą i sztuką, to także eksperci konserwacji i restauracji dzieł sztuki, naukowcy od lat wspierający najważniejsze światowe projekty związane z restauracją, konserwacją, rewaloryzacją i rewitalizacją zabytków. Zajęcia umożliwią naszym studentom praktyczne zrozumienie pojmowanej wiedzy i zetknięcie się z wybitnymi osobowościami, twórcami nieszablonowych projektów oraz autorytetami ze świata kultury i sztuki.

Adresaci studiów i sylwetka absolwenta:

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki kierują swoją ofertę w szczególności do kadry zarządzającej odpowiedzialnej za mienie zabytkowe, do urzędników zasiadających w komisjach i departamentach odpowiedzialnych za ochronę dóbr kultury, do urzędników wyższego szczebla, w tym nadzoru konserwatorskiego, do członków komisji nadzorujących podległe instytucje kultury, do osób administrujących przyznawanie funduszy oraz wszystkich tych, którzy posiadają doświadczenie na stanowiskach kierowniczych i związani są z tematyką dóbr kultury objętych ochroną archeologiczną i konserwatorską.

Ukończenie **Studiów Podyplomowych dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki** pozwoli absolwentom skutecznie reagować na bieżące problemy uzależnione od sytuacji związanej z polityką kulturalną, prawną, ekonomiczną czy edukacyjną w kraju. Ich atutem będzie umiejętność podejmowania trudnych decyzji i pozytywnego wpływania na decyzyjność członków wybieranych organów gminnych, powiatowych, wojewódzkich czy parlamentarnych. Wiedza zdobyta podczas zajęć pozwoli na rozwinięcie potencjału do umiejętnego poruszania się wśród pozyskanych ekspertyz i opinii oraz na profesjonalną kontrolę realizacji wydanych zgód i decyzji zgodnych z faktycznym stanem lub poszczególnych etapów wykonawczych. Kompetencje uzyskane na tych studiach to także umiejętność współpracy oraz zarządzanie kadrami konserwatorskimi i naukowymi z zakresu badań konserwatorskich i restauracji dzieł sztuki.

Każdy absolwent zostanie wyróżniony certyfikatem w zakresie umiejętności zarządzania w dziedzinie Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki. Konkludując:

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki to jedyne tego typu studia w Polsce mające na celu kształcenie, uwrażliwienie i podnoszenie kompetencji w zakresie zarządzania dobrami kultury objętymi ochroną archeologiczną i konserwatorską.

Studia Podyplomowe dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dzieł Sztuki to oferta skierowana w szczególności do:

- Pracowników administracji samorządowych, w szczególności delegowanych do zajmowania się tematyką dóbr kultury objętych ochroną archeologiczną i konserwatorską.
  - gminy, powiaty, województwa;
- Pracowników instytucji kultury, w szczególności tych znajdujących się w ścisłym kontakcie z zabytkami i innymi dobrami kultury i mających wpływ na przypisaną do nich lub wykorzystującą w strategiach wieloletnich rozwoju gmin ochronę konserwatorską dóbr kultury.
  - muzea, centra kultury, biblioteki, galerie, teatry, opery...;
- Pracowników organizacji pozarządowych zajmujących się działaniami związanymi z konserwacją i restauracją dzieł sztuki lub opieką archeologiczną i konserwatorską (NGO).
- Edukatorów i animatorów kultury, wolontariuszy, którym bliska jest ochrona dóbr kultury objętych ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz generalnie Wszystkich, których interesuje praca w sektorze ochrony oraz konserwacji i restauracji dzieł sztuki.

PROGRAM STUDIÓW I WYKŁADOWCY:

Moduł I

Edukacja i promocja dziedzictwa kulturowego objętego ochroną konserwatorską, czyli jak kształtować świadomość społeczną.

- Promocja miejsca/regionu poprzez zabytki.
- Wartości wizerunkowe w świetle dzieł sztuki.
- Strategie promocyjne.
- Specyfika mediów lokalnych i ogólnokrajowych.
- Jak napisać profilowaną informację prasową i zainteresować media?
- Media społecznościowe czy tradycyjne?
- Niestandardowa reklama czy retro postery?
- Jak oddziaływać na otoczenie?
- Komunikacja – jak przyciągnąć publiczność/odbiorców?
- Turystyka nośnikiem specyficznego dialogu międzykulturowego.
- Aspekty tożsamościowe dziedzictwa kultury a emocje człowieka.
- Przygotowanie i realizacja wystaw z uwzględnieniem aspektów konserwatorskich.

Prowadzący: prof. dr hab. Artur Krajewski

Wykładowca akademicki związany z ASP w Warszawie, pracownik dydaktyczny Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki. Menedżer i animator kultury. Członek Zarządu Związku Literatów Polskich. Interesuje się zagadnieniami z szeroko pojętej filozofii sztuki, psychologii i socjologii zachowań, które budują interdyscyplinarne zależności przeciwstawiane dezindywidualizacji. Uczestnik wielu kampanii reklamowych i społecznych oraz ekspert konkursów: „Dolina Kreatywna, czyli czego szuka młoda sztuka”, organizowanego przez Telewizję Polską; Konkursu ogólnopolskiego realizowanego przez agencję „Agape” związanego z wydawnictwami branżowymi; przewodniczący kapituły konkursu „Genius Universitatis” organizowanego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” skierowanego do środowisk uczelni akademickich; pomysłodawca i członek kapituły

„Złotego artKciuka” przyznawanego wybitnym kreatorom wpływającym na kulturę i sztukę; twórca Interdyscyplinarnego Festiwalu Sztuk Miasto Gwiazd wyróżnione w 2015 roku przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nagrodą ministra. Kurator artystyczny Edukacyjnego Festiwalu Sztuki artNoble skierowanego do publicznych uczelni artystycznych.

Moduł II

Związki kultury i nauki z konserwacją. Etyka, teoria i filozofia ochrony dziedzictwa sztuk wizualnych w świetle społeczno-ekonomicznym.

- Co i dlaczego chronimy i konserwujemy. Ewolucja myśli i zmiany w ochronie dziedzictwa sztuk wizualnych. Dziedzictwo jako podmiot i przedmiot współczesnej ochrony.
- Aktualizacja ekonomiczno-społeczna współczesnej teorii konserwacji i restauracji dziedzictwa sztuk wizualnych.
- Znaczenie norm i etyki konserwatorskiej. Kodeksy postępowania konserwatorskiego w działaniu.
- Etos ochrony zabytków i współczesnych dóbr kultury jako zbiór pozytywnych norm.
- Wartościowanie w systemie kompleksu wartości artystyczno-estetycznych dzieła i społeczno-ekonomicznych.
- Edukacja i uwrażliwienie społeczne głównym napędem zrozumienia, czym jest „dobro kultury” i jaką ma rolę społeczno-ekonomiczną.
- Jak przedstawiać specyfikę działań konserwatorskich, aby przestała być problemem?
- Hipokratejska zasada „przede wszystkim nie szkodzić” w ewolucji praktyk konserwatorskich.
- Konserwacja jako główne narzędzie ochrony w praktyce muzealnej.
- Rozpoznawanie oryginału, replik, kopii. Zagadnienia badania autentyczności i zapobieganie fałszerstwom.
- „Produkowanie zabytków” w kontekście społecznym i jego pokłosie.
- Czym jest „konserwatorski fałsz” niszczący zabytek?
- Rekonstrukcja, retrowersja a odbudowa tkanki zabytkowej.
- Ochrona i konserwacja sztuki autograficznej (w tradycyjnych dyscyplinach) versus sztuki allograficznej (opartej na czasie).
- Etyczne zasady zachowania i postępowania konserwatorskiego w odniesieniu do sztuki dawnej oraz filary nowych rozwiązań dla sztuki nowoczesnej i współczesnej.
- Doświadczenie muzealne w XXI wieku w opiece nad sztuką nowoczesną i współczesną. Podstawy racjonalnej akwizycji utworów do kolekcji.
- Relacje cen na rynku sztuki z wartościowaniem w kolekcjonerstwie.
- Charakterystyka dziedzictwa dzieł sztuki w kontekście wizerunkowym regionu.
- Aktualizacja zasad ochrony i konserwacji w świetle zrównoważonej konserwacji: jak uwzględnić zrównoważone praktyki w zarządzaniu konserwacją sztuki.

Prowadząca: prof. dr hab. Iwona Szmelter

Profesor nauki o sztuce i praktyk w konserwacji –restauracji sztuki dawnej i współczesnej, afiliowana na Wydziale Konserwacji-Restauracji Dzieł Sztuki ASP w Warszawie, tamże kierowała konserwacją malarstwa na podłożach ruchomych, założyła i kieruje „NOVUM” Międzykatedralną Pracownią Ochrony i Konserwacji Sztuki Nowoczesnej i Współczesnej. Wykłada na podyplomowych studiach muzeologicznych na Uniwersytecie Warszawskim i UMK w Toruniu. Członkini-założycielka międzynarodowych sieci badawczych INCCA,

ENCoRE. Przedstawicielka Polski w Zarządzie Joint Programming Cultural Heritage and Global Change UE (JPI-CH) . Prowadziła szereg krajowych projektów konserwatorskich (NCN, NCBiR) oraz partnerowała w międzynarodowych projektach (CHARISMA UE, Culture UE, IPERION UE). Obszary zainteresowań: związki teorii kultury z praktyką konserwatorską, współczesna filozofia i teoria konserwacji dziedzictwa sztuk wizualnych, deontologia konserwatorska, aktywna praktyka konserwacji malarstwa oraz sztuki nowoczesnej i współczesnej. Członkini szeregu gremiów redakcyjnych i naukowych.

Moduł III

Model zarządzania zespołami i poszczególnymi etapami działań,

czyli jak ratować założenia twórców chronionych zabytków z wykorzystaniem nowoczesnej technologii.

- Specyfika działania konserwatora a plac budowy.
- Struktura zarządzania i efektywność eksperckich środków zaradczych.
- Innowacyjność podejmowanego działania w świetle prawa.
- Restauracja, renowacja, rewitalizacja, konserwacja i rewaloryzacja.
- Adaptacje obiektów zabytkowych i ich funkcjonalność.
- Jak kierować zespołem i go motywować.
- Zasady opracowywania planów architektonicznych i urbanistycznych w konserwacji.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i strefa ochrony konserwatorskiej.
- Postępowanie administracyjne.
- Prawo zamówień publicznych.
- Pozyskiwanie funduszy.
- Plan finansowy.

Prowadzący: mgr. Marcin Kozarzewski

Od 1997 roku wykładowca na Wydziale Konserwacji-Restauracji Dzieł Sztuki ASP w Warszawie, absolwent Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Praktyk konserwator-restaurator i przedsiębiorca. Prezes zarządu MONUMENT SERVICE która specjalizuje się w pracach konserwatorskich i restauratorskich o zróżnicowanej skali: od obrazów sztalugowych poprzez malarstwo ścienne i rzeźbę polichromowaną, po kompleksowe zadania obejmujące zabytkowe wnętrza i całe budowle w zintegrowanym projektach, tak szerokich tematycznie jak Zamek w Malborku. Prowadzi usługi w zakresie koordynacji oraz przygotowywania badań i projektów o charakterze konserwatorskim oraz inwentaryzacji zabytków.

Moduł IV

Zarządzanie nie tylko kryzysowe dziedzictwem kulturowym objętym ochroną konserwatorską.

- Czym jest ochrona zabytków i jakie niesie konsekwencje administracyjne?
- Zarządzania dziedzictwem kulturowym jako problem regionu.
- Budowanie zespołu kryzysowego/ekspersckiego.
- Na czym polega szybka reakcja w świetle powstałej ekspertyzy.
- Diagnostyka i analiza ryzyka istnienia dzieł sztuki i dóbr kultury.
- Katastrofy naturalne, zmiany klimatyczne.
- Akty wandalizmu, konflikty zbrojne.

- Inne zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego.
- Prewencja (światło, wilgoć, szkodniki).
- Zarządzanie kolekcjami, dokumentacja i katalogowanie.
- Bezpieczne przechowywanie dzieł sztuki.
- Zarządzanie ryzykiem (transport).
- Nauka i ewaluacja na zakończenie działań kryzysowych.
- Ubezpieczenie i ochrona prawna zabytków.

Prowadząca: prof. dr hab. Bogumiła Rouba

przedstawicielka nauk o sztukach pięknych, specjalizująca się w konserwacji malarstwa i rzeźby polichromowanej, malowideł ściennych, prewencji i analizie ryzyka dla zachowania obiektów zabytków. Wiele lat kierowała Zakładem Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej UMK w Toruniu. Wraz ze współpracownikami prowadziła m.in. badania nad możliwością wykorzystania metod optyki koherentnej do analiz konserwatorskich, w tym badań reakcji obrazów na zmiany klimatu i możliwości nieinwazyjnego rejestrowania tych zmian oraz badania możliwości pomiarów naprężeń powstających w obrazach metodami fizycznymi. Liderka wielu zespołów konserwatorskich na stopniu ogólnopaństwowym. Brała udział w ponad 80 konferencjach naukowych i jest autorką ponad stu publikacji, w tym książek wielokrotnie wznawianych ze względu na pozytywny odbiór społeczny, jak *Pielęgnacja świątyni i innych zabytków. Książka nie tylko dla księży*, Wydawnictwo Naukowe UMK, 2014.

Moduł V

Prawne ramy działalności twórczej i ochrony dziedzictwa kulturowego.

V.1. Prawno-autorskie podstawy twórczości.

- Co jest utworem i jakie utwory podlegają ochronie?
- Opracowanie, inspiracja, konserwacja, kopia, replika, rekonstrukcja.
- Komu przysługują autorskie prawa osobiste i majątkowe?
- Dozwolony użytek chronionych utworów.
- Monopol twórcy i korzystanie z utworu przez innych.
- Zawieranie umów przeniesienia praw autorskich i umów licencyjnych.
- Plagiat
- Handel sztuką, a prawa twórcy.
- Wywóz dzieł sztuki za granicę.
- Prawne aspekty kolekcjonerstwa.

V.2. Ochrona prawna dziedzictwa kulturowego

- Co jest zabytkiem i czy może być nim współczesne dzieło sztuki.
- Ochrona i opieka nad zabytkami, rola służb konserwatorskich i właścicieli.
- Wpis do rejestru i skreślenie z niego zabytków nieruchomych i ruchomych.
- Pomnik Historii, wpis na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.
- Dziedzictwo niematerialne i dorobek kultury tradycyjnej.
- Muzea i muzealia.
- Prawne aspekty konserwacji dzieł sztuki.
- Organizacja rynku sztuki.
- Kradzieże dzieł sztuki i warunki prawne ich odzyskiwania.

- Restytucja dóbr kultury zrabowanych w czasie wojny.

Prowadzący: Prof. dr hab. Wojciech Wiktor Kowalski,

absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, a związany jest z Uniwersytetem Śląskim, gdzie przeszedł wszystkie etapy kariery naukowej. Autor ponad 150 artykułów z prawa autorskiego i prawa ochrony dziedzictwa kulturowego (około połowa w językach obcych). Jest autorem lub współautorem 10 monografii, z których cztery ukazały się w języku angielskim. Równoległe jako kolekcjoner publikuje też prace z historii fajansu, w tym 4 obszerne katalogi kolekcji.

Jest cenionym autorem, wygłosił prozzone referaty na ponad 100 konferencjach w kraju i na świecie. Jest członkiem ICOMOS, a w ramach tej organizacji członkiem założycielem *Committee on Legal, Administrative and Financial Issues*. Przez szereg lat był także współredaktorem kwartalnika: *Art, Antiquity and Law*. Jest także członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji publicznych, m.in. był wiceprzewodniczącym Komitetu Dziedzictwa Kulturowego Rady Europy w Strasbourgu oraz był związany z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP, gdzie wiele lat sprawował funkcję Pełnomocnika Ministra ds. Restytucji Dóbr Kultury. Obecnie zatrudniony jest w Narodowym Instytucie Dziedzictwa w Warszawie.

Moduł VI

Jednostki administracji publicznej strażnikami dóbr kultury.

- Jak stać się liderem zespołu?
- Modele zarządzania.
- Co to jest zespół „kompetencji” i jak go powołać?
- Operacyjne zarządzanie podzespołami (*team leader*).
- Nadzór nad realizacją.
- Wolontariat – jak wykorzystać ten potencjał?
- Formy finansowania projektów.
- Integracja jako ważny element współpracy.
- Jak rozwijać odpowiedzialność i kreatywność grupy?
- Zarządzanie.
- Sztuczna inteligencja zaprzęgnięta do działań konserwatorskich.
- Wpływ dziedzictwa na kształt poczucia sensu życia we współczesnych społeczeństwach zachodnioeuropejskich.

Prowadzący: Dr Jarosław Marek Spychała

Adiunkt w Instytucie Socjologii Collegium Civitas, kierownik specjalności Zarządzanie Sztuczną Inteligencją na kierunku Zarządzanie, wykładowca w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku i na Universität Konstanz (Niemcy). Były dyrektor School of Form – Uniwersytetu SWPS w Poznaniu. Współpracował z takimi instytucjami jak: Instytut Adama Mickiewicza, Centrum Łowicka w Warszawie, Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki w Krakowie, Teatr Miniatura w Gdańsku. Współtwórca programu „Edukacja Do Kultury. Gdańsk”, realizowanego przez Urząd Miasta Gdańska. Ponadto: filozof, dziennikarz, animator kultury i specjalista od PR, autor metody ΛΕΓΩ-ΛΟΓΟΣ (pol. LEGO-LOGOS) – filozofowania za pomocą klocków (metoda stosowane jest w Polsce, Niemczech, Francji, Irlandii i Anglii). Naukowo zajmuje się zjawiskiem przenikania religii i filozofii współczesnej oraz ich wpływem na szeroko rozumianą komunikację (komunikację marketingową, polityczną oraz

na narracje filmowe czy literackie). Szczególne miejsce w jego zainteresowaniach zajmuje Platoński obraz Jaskini jako paradygmat komunikacji i kreatywności.

Moduł VII

Marketing, Pozyskiwanie funduszy,

czyli “money makes the project goes around”.

- Przemysły kreatywne i przemysły kultury w perspektywie ekonomii i rozwoju regionalnego - wykład - konwersatorium podczas którego opowiadam o tym jak przez ekonomistów jest postrzegana kultura, jaką rolę ona pełni w rozwoju regionalnym, jakie są wzajemne powiązania pomiędzy sferą kultury a biznesem, jak można mierzyć oddziaływanie kultury na gospodarkę z perspektywy mikroekonomicznej (czyli „po ludzku” z perspektywy instytucji). Jest to konwersatorium, optymalny wymiar to np. 4h + 2h za jakiś czas (np. na kolejnym zjeździe), tak aby zadać jakieś zadanie na policzenie oddziaływania instytucji lub wydarzenia.
- Kreatywność i techniki kreatywne. Warsztat z metodyki kreatywnego rozwiązywania problemów i pokazanie jak takie metodyki jak np. design thinking mogą pomóc w identyfikowaniu problemów, planowaniu innowacji lub przebudowaniu procesów w organizacji. Warsztat prowadzę z koleżanką, z którą wspólnie świadczymy tego typu usługi dla biznesu. Optymalny wymiar czasowy to jeden dzień - 8 h. Najskuteczniej fizycznie na miejscu.
- Zarządzanie projektem - przegląd technik zarządzania projektem, uwzględniający cykl życia projektu, wskazanie jakie rozwiązania technologiczne (aplikacje mobilne) można wykorzystać w metodyce zarządzania projektem. Ponadto rozmawiamy o dostosowaniu struktury organizacyjnie do projektów i wynikających z tego wyzwań oraz aspektach zarządzania zespołem projektowym. Konwersatorium, optymalnie 8h jeden dzień.
- Analiza finansowa i przygotowanie studium wykonalności - jednym z załączników do wniosku o dofinansowanie projektów infrastrukturalnych (w tym rewitalizacji i modernizacja) jest studium wykonalności. Podczas wykładu i warsztatów opowiadam o celach, strukturze i metodyce pracy nad studium wykonalności a następnie pracujemy nad jej największym wyzwaniem jakim jest przygotowanie analizy finansowej i analizy ekonomicznej dla projektu infrastrukturalnego. Konwersatorium 4h + warsztat 8h. Ewentualnie za 1-2 zjazdy można dodać odbiór prac domowych polegających na przygotowaniu takiej analizy finansowej. Najskuteczniej fizycznie na miejscu.
- Fundraising - zasady poszukiwania środków publicznych na realizację projektów, uwarunkowania pozyskiwania środków, wybrane problemy związane z pracą nad wnioskiem o dofinansowanie i zarządzaniem projektem finansowanym ze środków publicznych. W odróżnieniu od tematu nr 3 koncentruję się tutaj na dodatkowych wyzwaniach związanych z faktem zaangażowania środków publicznych. Konwersatorium, 6 - 8h.
- Budowanie strategii marketingowej i planu marketingowego - warsztat poświęcony budowaniu marketingowej orientacji w organizacji. Przede wszystkim uczę, że

marketing to znacznie, znacznie więcej niż tylko reklama. Uczę analizy potrzeb, budowania osoby klienta, analizy ścieżki podróży klienta (customer journey map) z perspektywy organizacji a następnie uczę jak budować elementy strategii marketingowej obejmującej także metody komunikacji marketingowej z interesariuszami. Konwersatorium + warsztaty optymalnie 8h. Najskuteczniej fizycznie na miejscu.

Prowadzący: Dr hab. Rafał Kasprzak, prof.SGH

Doktor habilitowany nauk ekonomicznych. Kierownik Zakładu Marketingu Wartości w Szkole Głównej Handlowej (SGH). Kierownik projektu Studia Podyplomowe Menedżer Innowacji finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Trener z zakresu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, fundraisingu, zarządzania w sektorze kreatywnym. Ekspert z tematyki pozyskiwania środków pomocowych z UE, marketingu, zarządzania projektami, polityki strukturalnej UE, przemysłów kreatywnych. Autor pierwszego w Polsce przedmiotu e-learningowego „Przemysły kultury w gospodarce rynkowej” podejmującego problematykę ekonomicznego postrzegania i analizy działalności kulturalnej. Autor i współautor licznych publikacji z zakresu zarządzania środkami UE, przemysłów kultury. Absolwent studiów MBA w Ecole Supérieure de Commerce w Rennes we Francji, Kierunek International Commerce.

Moduł VIII

Sztuka współczesna jako dobro kultury. Od kolekcji i sztuki ulicy po drapacze chmur.

- Konserwowanie interdyscyplinarnej sztuki współczesnej: wyzwania związane z zachowaniem dzieł, które łączą różne dziedziny i materiały, wymagając interdyscyplinarnej wiedzy i podejścia ze strony konserwatorów.
- Jak chronić sztuki wizualne. Poszukiwanie nowych rozwiązań konserwatorskich: analiza innowacji w dziedzinie konserwacji i poszukiwanie nowatorskich rozwiązań. Nowe technologie w konserwacji: wykorzystanie nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja i analiza danych, w procesie konserwacji dzieł sztuki.
- Rejestracja obiektu jako dobra kultury, wartość dzieła: jak identyfikować, klasyfikować i określać wartość kulturową i społeczno-ekonomiczną dzieł sztuki.
- Wywiady z artystami, współpracownikami i spadkobiercami standardem międzynarodowym: pomoc w zrozumieniu dzieła i intencji ich twórców. Jak efektywnie współpracować z autorami i spadkobiercami w celu zachowania intencji artysty i długotrwałego utrzymania dzieła.
- Tworzenie dokumentacji i zapis dzieła: tworzenie kompleksowej dokumentacji dzieł sztuki, pomagając w zachowaniu ich historii, i znaczenia i społeczno-ekonomicznej roli.
- Ochrona genius loci – miejsca tradycji: zachowanie dziedzictwa kulturowego powiązanego z określonymi miejscami, włączając do tego dzieła sztuki osadzone w tradycyjnych środowiskach.

- Kiedy pomniki, formy przestrzenne, murale, street art, graffiti stają się dziełami sztuki? Jak chronić i zachować murale i dzieła sztuki ulicznej w zmieniającym się otoczeniu miejskim? Analiza, kiedy obiekty w przestrzeni publicznej stają się dziełami sztuki, a tym samym wymagają szczególnej ochrony i konserwacji.
- Czy potrzebne jest uwspółcześnianie zabytkowej tkanki: konieczność uwspółcześniania i adaptacji zabytkowych miejsc w kontekście społeczno-ekonomicznym i zmieniających się trendów i potrzeb kulturowych.
- Sztuki performatywne i time based media: wyzwania związane z zachowaniem tych dzieł sztuki i utworów opartych na czasie. Czym jest dzieło otwarte? Jak konserwować dzieła, które są dynamiczne, zmienne i otwarte na różne interpretacje oraz interakcje ze społecznością?
- Ochrona dzieł świata cyfrowego i filmowego: strategia zabezpieczania i konserwacji treści cyfrowych wraz z ich rekwizytami i obiektami scenograficznym.
- Digitalizacja sztuki i ochrona dziedzictwa narodzonego cyfrowo: jak cyfrowe dzieła sztuki mogą być archiwizowane, przechowywane i konserwowane, aby zachować ich integralność i znaczenie społeczno-ekonomiczne w erze cyfrowej?
- Konserwacja sztuki w procesie. Jak podejść do dzieł sztuki, które są ciągle modyfikowane lub ewoluują w czasie? Ochrona sztuki efemerycznej – badanie i praktyki związane z konserwacją ulotnych dzieł sztuki.
- Interaktywne sztuki wizualne. Zarządzanie konserwacją dzieł, które angażują widza (sztuka interaktywna, wirtualna rzeczywistość i sztuka generatywna).
- Reakcja na nowe trendy i problemy społeczno-ekonomiczne, wyzwania w dziedzinie sztuki nowoczesnej i współczesnej, takie jak sztuka NFT.
- Zarządzanie kolekcją sztuki współczesnej. Opracowanie strategii zarządzania kolekcjami w tym gromadzeniem i dokumentacją dzieł. Jak uwzględnić zrównoważone praktyki w konserwacji sztuki?

Prowadząca: **dr Anna Kowalik i zespół**

Dr Anna Kowalik - adiunkt, konserwator-restaurator dzieł sztuki, w szczególności sztuki nowoczesnej i współczesnej. Pracuje w Międzykatedralnej Pracowni NOVUM Ochrony i Konserwacji Sztuki Nowoczesnej i Współczesnej na WKiRDS ASP w Warszawie. Absolwentka Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Instytutu Historii Sztuki na Wydziale Historii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Studium Prawa Własności Intelektualnej na Wydziale Prawa i Administracji UW. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z konserwacją interdyscyplinarnej sztuki nowoczesnej i współczesnej. Problematyce tej poświęciła liczne publikacje i wystąpienia na ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach. Uczestniczy w ogólnopolskich i międzynarodowych projektach badawczych. Współpracuje w tym obszarze zarówno ze znaczącymi instytucjami państwowymi, jak i z prywatnymi kolekcjonerami.

ORGANIZACJA ZAJĘĆ:

- Studia trwają dwa semestry – rozpoczynają się w październiku 2024 roku, a kończą w czerwcu 2025 roku (240 h);
- Zajęcia odbywają się raz na dwa tygodnie w formie dwudniowych (sobotnio-niedzielnych) zjazdów, w tym 100 godzin zajęć przewidzianych w trybie zdalnym;
- Forma prowadzenia zajęć: wykłady i warsztaty;
- Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie zaliczeń z każdego modułu / przedmiotu kształcenia, napisanie przykładowego konspektu na podstawie wypracowanych zagadnień ustalonych z promotorami oraz pozytywny wynik z egzaminów.

Wymagania stawiane kandydatom i dokumenty:

- Ukończenie studiów I lub II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich;
- Odpis dyplomu ukończenia studiów;
- Potwierdzenie dokonania opłaty wpisowego;
- 1 zdjęcie legitymacyjne;
- wypełniony formularz rekrutacyjny;
- podpisana umowa na studia podyplomowe.

Rekrutacja:

- Podczas rekrutacji będzie brana pod uwagę data zgłoszenia (kolejność zgłoszeń);
- Wysyłka e-mailowa oferty do urzędów zainteresowanych zagadnieniami związanymi z tematyką ochrony, restauracji i konserwacji obiektów zabytkowych, które znajdują się w posiadaniu gminnym, wojewódzkim, a także wchodzą w skład mienia podporządkowanego instytucjom wyższego szczebla, diecezjalnym lub prywatnym;
- Na stronach www;
- W mediach społecznościowych.

Ogólne zasady oceniania słuchaczy na Studiach Podyplomowych dla Menedżerów Opieki i Konserwacji - Restauracji Dziel Sztuki

1. Za organizację i przebieg sesji egzaminacyjnej odpowiada Kierownik Studiów Podyplomowych.
2. Terminarz sesji egzaminacyjnej jest zgodny z postanowieniami Regulaminu studiów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.
3. Kierownik Studiów Podyplomowych lub wyznaczona przez niego osoba z kadry studiów sprawują nadzór nad prawidłowością dokumentacji wyników procesu oceniania słuchaczy w zakresie zgodności z postanowieniami określonymi w przepisach uczelni.
4. Ocenianie słuchaczy odbywa się w warunkach gwarantujących równe traktowanie wszystkich ocenianych i jest prowadzone w taki sposób, by zapewnić jego bezstronność, rzetelność, przejrzystość oraz wiarygodność uzyskiwanych wyników.
5. Wykładowca prowadzący przedmiot jest odpowiedzialny za organizację procesu oceniania w sposób zapewniający wspomaganie uczenia się i osiągnięcia efektów uczenia się.
6. Wykładowca prowadzący przedmiot jest zobowiązany do określenia szczegółowych zasad i kryteriów oceny z tego przedmiotu.

7. Zasady i kryteria oceny powinny zapewniać ocenę wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla danego przedmiotu i jednocześnie być dostosowane do rodzaju i zakresu poszczególnych efektów.
8. Wykładowca jest zobowiązany do poinformowania słuchaczy o wynikach oceny podsumowującej w trakcie sesji egzaminacyjnej w terminach i w sposób określony w przepisach.
9. Zaliczenia wszystkich przedmiotów objętych programem kształcenia (zaliczeniem bez oceny) dokonują prowadzący je dydaktycy.
10. Zaliczenia praktyk dydaktycznych dokonuje wyznaczony promotor na podstawie zaliczeń umieszczonych na karcie praktyk jeśli takie pojawią się w toku nauczania.
11. Zasady i terminy informowania o wynikach oceny ustala wykładowca prowadzący przedmiot i podaje je do wiadomości słuchaczom.
12. Słuchacze mają prawo do wglądu do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz do otrzymania informacji zwrotnej dotyczącej popełnionych błędów, a także do uzyskania wyjaśnień – w celu uzyskania takiej informacji konsultują się z wykładowcom prowadzącym przedmiot w ustalonych godzinach konsultacji.
13. Po zaliczeniu dwóch semestrów słuchacz przystępuje do egzaminu kończącego studia ocenianego komisyjnie.
14. Zaliczenie śródkresowe przeprowadzane jest w połowie okresu kształcenia – po semestrze studiów.
15. Ocena śródkresowa kończy się zaliczeniem pozytywnym albo negatywnym.
16. Zaliczenia śródkresowego dokonuje każdy prowadzący przedmiot.
17. Ocena roczna jest oceną komisyjną z udziałem opiekuna.
18. Decyzję o dopuszczeniu słuchacza do oceny rocznej podejmuje kierownik studiów podyplomowych na podstawie ewaluacji toku studiów słuchacza.
19. Skład komisji, zasady i sposób dokumentacji oceny rocznej określa Kierownik Studiów Podyplomowych.
20. Ocena roczna kończy się wynikiem pozytywnym albo negatywnym.
21. Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do organizacji sprawdzianów przeprowadzanych w ramach oceny w formie zaadaptowanej do rodzaju niepełnosprawności.
22. Skala ocen jest zgodna z Regulaminem studiów podyplomowych Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.